

implementatie richtlijn energie-efficiëntie

Briefadvies over de implementatie van de richtlijn energie-efficiëntie

Datum van goedkeuring	17 oktober 2013
Volgnummer	2013 54
Coördinator + e-mailadres	Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	n.n, n.n.

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Datum **28 oktober 2013**
Uw referentie **nvt**
Onze referentie **01/L2/2013/857**
Betreft **Briefadvies over de implementatie van de richtlijn energie-efficiëntie**

Mevrouw de minister,

Energiebesparing is een uitstekend middel om een antwoord te geven aan een aantal voorname Europese uitdagingen: het beperken van de klimaatverandering; het bevorderen van de bevoorradingszekerheid en het verminderen van de afhankelijkheid van de import van fossiele brandstoffen; het onder controle houden van energiekosten voor particuliere huishoudens en ondernemingen en via interne maatregelen zorgen voor de creatie van toegevoegde waarde, werkgelegenheid, export van energiebesparingstechnologieën en de vergroening van de economie.

Reeds in eerdere adviezen stelde de Minaraad (1) dat het absoluut energiegebruik in Vlaanderen in de praktijk hoog is en er nog een aanzienlijk resterend energiebesparingspotentieel is bij bedrijven, in gebouwen en in de transportsector¹; (2) dat energie-efficiëntieverhogende maatregelen tot de meest kostenefficiënte pistes behoren om de klimaat- én de hernieuwbare energiedoelstellingen te realiseren¹; (3) dat de inspanningen voor energie-efficiëntie op korte termijn moeten worden opgedreven met het oog op een reductie van het absolute energiegebruik¹; (4) dat een energie-efficiëntiestrategie ambitieus kan en moet zijn. Men moet vertrekken van een ambitieuze langetermijndoelstelling en een duidelijk omschreven tijdsplan om deze doelstelling te bereiken.²

¹ Advies Actieplan Energie-Efficiëntie 2008-2016 , Minaraad 1 juni 2011, SERV, 18 mei 2011.

² Advies REG-openbare dienstverplichtingen, Minaraad, 5 juli 2011, SERV, 6 juli 2011.

De gewijzigde Energie-efficiëntierichtlijn 2012/27/EU (REE)

Zowel de Europese Raad³ als de Europese Commissie⁴ waren in 2011 van oordeel dat het wettelijk kader voor energie-efficiëntie moest worden bijgewerkt omdat het energie-efficiëntiestreefcijfer van de Unie niet op koers ligt en dat er krachtige maatregelen nodig zijn. De EU heeft als centrale doelstelling een globale energie-efficiëntiestreefcijfer van 20 % besparing op het primaire energieverbruik in de Unie in 2020 ten opzichte van een business as usual-scenario. De gewijzigde Energie-efficiëntierichtlijn 2012/27/EU van 25 oktober 2012⁵ moet daartoe een belangrijke bijdrage leveren. De richtlijn voorziet tal van deadlines in verband met het vaststellen van doelstellingen, plannen, specifieke rapporteringen, etc. Zo moet bijvoorbeeld tegen 30 april 2014 een nationaal energie-efficiëntie actieplan ingediend worden bij de Europese Commissie. Een tijdstabel met deadlines en verplichtingen werd opgenomen als bijlage 1 van dit briefadvies.

Notificatie van het indicatief nationaal energie-efficiëntiestreefcijfer

Volgens artikel 3 van de REE moet elke lidstaat een indicatief nationaal energie-efficiëntiestreefcijfer vaststellen.⁶ Conform artikel 24 brengen lidstaten uiterlijk op 30 april 2013 verslag uit over de nationale energie-efficiëntiestreefcijfers.

België deelde op 17 juni 2013 het indicatieve nationale energie-efficiëntiestreefcijfer mee aan de Europese Commissie. Via deze notificatie⁷ bevestigt België het indicatieve nationale energie-efficiëntiestreefcijfer van -18% primair energieverbruik in 2020 ten opzichte van het geschatte⁸ primair energieverbruik in 2020 bij ongewijzigd beleid (53.3 Mtoe).⁹ Dit bete-

³ In de conclusies van de Europese Raad van 4 februari 2011.

⁴ Energie-efficiëntie 2011, Mededeling van de Commissie, COM(2011) 109 definitief.

⁵ Gepubliceerd in Pb EU L315 op 14 november 2012.

⁶ Uitgedrukt op basis van primair verbruik of eindverbruik van energie, van besparing van primaire energie of finale energiegebruik, dan wel van energie-intensiteit.

⁷ Notification of the indicative national energy efficiency target for Belgium, 17/06/2013 final.

⁸ Berekend via model Primes 2007. Het model gaat uit van een aantal achterhaalde assumpties, zoals een stijging van de economische groei in de periode 2010-2020 met 2% (baseline 2007 scenario) of 2,3% (baseline 2009 scenario), een koolstofprijs van 20 €/t CO₂ in 2010 tot 22 €/t CO₂ in 2020 en 24 €/t CO₂ in 2030 (baseline 2007 scenario) of 25 euro in 2020 en 39€/tCO₂ in 2030 (baseline 2009 scenario).

⁹ België wenst dus 18% minder energie te verbruiken in vergelijking met de energievraag in 2020 zoals voorspelt door het Primes-model. Dit model gaat uit van ongewijzigd beleid en houdt geen rekening met de REE.

kent een besparing van 9,6 Mtoe en een bruto binnenlands energie-eindverbruik van 43,7 Mtoe in 2020.¹⁰ Bij conversie naar finaal energiegebruik is dit 32,5 Mtoe in 2020.¹¹

Opzet van dit briefadvies

In dit briefadvies wil de Minaraad aanbevelingen formuleren over een drietal verplichtingen die nog in 2013 moeten geïmplementeerd worden. Tot op heden heeft er geen structureel overleg plaatsgevonden over de implementatie van de REE. Dit is echter noodzakelijk omwille van de impact op diverse groepen (ondernemingen, lokale overheden, gezinnen,...). De Minaraad betreurt dit en dringt er dan ook op aan om dit overleg zo snel mogelijk op te starten zodat er een maatschappelijk draagvlak gecreëerd kan worden.

De Minaraad neemt zich ook voor om een advies te formuleren over de verplichtingen die in een latere fase geïmplementeerd moeten worden, zoals het Vlaamse luik van het Nationaal Energie-Efficiëntie ActiePlan (NEEAP).

1. Verplichtingsregelingen voor energie-efficiëntie (artikel 7 en bijlage V van REE)

1.1. REE

Volgens de REE moeten lidstaten ervoor zorgen dat energiedistributeurs en/of detailhandelaars in energie¹² vanaf 2014 tot eind 2020 jaarlijkse

¹⁰ Volgens voetnoot 1 van de notificatie: de historische set van data gehanteerd door Primes 2007 voor het bruto binnenlandse energie-eindverbruik tussen 1990 en 2005 is momenteel 1,1Mtoe lager dan de officiële EUROSTAT dat. Dit kan een impact hebben op de primaire consumptie in 2020.

¹¹ • (bruto) Primair energieverbruik: hoeveelheid primaire energie die nodig is om aan de vraag naar energie binnen een bepaald gebied te voldoen. Men kan nog een onderscheid maken tussen het bruto verbruik (ook wel 'primair verbruik') en het bruto binnenlands verbruik. Het bruto binnenlands verbruik is het bruto verbruik verminderd met de leveringen aan zeeschepen (bunkering in de internationale luchtvaart).

• Finaal energieverbruik: ook wel eindverbruik genoemd. Het is het energieverbruik door de eindverbruikers zoals huishoudens, industrie, ...

• Primair energieverbruik (volgens REE art. 2.2): bruto binnenlands verbruik, uitgezonderd verbruik voor niet-energetische doeleinden.

• Eindenergieverbruik (volgens REE art. 2.3): alle aan de industrie, het vervoer, de huishoudens, de dienstensector en de landbouw geleverde energie. Leveringen aan de energieomzettingssector en de energiebedrijven zelf vallen hier niet onder.

¹² "energiedistributeur": een natuurlijk persoon of rechtspersoon, waaronder een distributiesysteembeheerder, die verantwoordelijk is voor het transport van energie, met het oog op levering aan de eindafnemers of aan de distributiestationen die energie aan eindafnemers verkopen;

energiebesparingen helpen realiseren ten belope van 1,5% van de jaarlijkse energieverkopen aan de eindafnemers¹³. Energie die niet verkocht wordt (gebruik van eigen productie) valt buiten de scope. Energie voor transport mag geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing gelaten worden (artikel 7.1). Artikel 7.2 voorziet flexibiliteitsmogelijkheden (bv. vertraagd pad, uitsluiten van ETS-bedrijven, besparingen aan aanbodzijde en eerdere maatregelen). Deze flexibiliteitsmogelijkheden kunnen leiden tot een vermindering van de doelstelling¹⁴ met ten hoogste 25%. Lidstaten die beroep willen doen op uitzonderingen (voor transport) en/of flexibiliteitsmaatregelen moeten dit melden aan de Commissie uiterlijk op 5 juni 2014.

Lidstaten kunnen volgens art. 7, 9° een alternatief instellen voor de verplichtingsregeling via o.a. energie- of CO₂-heffingen, financieringsregelingen, MBO's, standaarden en normen, energie-etiketteringsregelingen, onderwijs en opleiding. De lidstaten kunnen ook toestaan dat betrokkenen aan hun verplichtingen voldoen door jaarlijks in het nationaal fonds voor energie-efficiëntie een bedrag te storten dat gelijk is aan de investeringen die nodig zijn om aan die verplichtingen te voldoen (artikel 20.6). Lidstaten moeten het gebruik van eventuele alternatieven (met inbegrip van het fonds) melden tegen 5 december 2013. De lidstaten tonen daarbij aan hoe zij de vereiste hoeveelheid besparingen gaan halen.

1.2. Doelstellingen en alternatieven

De Minaraad wijst erop dat de besparing in 2020 minstens 10,5% moet zijn (7 x 1,5%). Een lineair pad is niet verplicht. Men kan opteren voor een vertraagd pad dat langzaam versnelt¹⁵. De mogelijkheden van het gebruik van flexibiliteitsmaatregelen hangt ook af van het gekozen besparingspad.

„detailhandelaar in energie“: een natuurlijk persoon of rechtspersoon die energie aan eindafnemers verkoopt;

In Vlaanderen zijn dit de distributienetbeheerders en leveranciers.

¹³ Artikel 7, lid 1: *„Elke lidstaat stelt een verplichtingsregeling voor energie-efficiëntie op. Deze regeling zorgt ervoor dat alle energiedistributeurs en/of detailhandelaars in energie ... uiterlijk op 31 december 2020 een cumulatief streefcijfer voor energiebesparing bij de eindafnemer halen,.....*

Dat streefcijfer stemt ten minste overeen met nieuwe besparingen, ieder jaar vanaf 1 januari 2014 tot en met 31 december 2020, ten belope van 1,5 % van de jaarlijkse energieverkoop per volume, van alle energiedistributeurs of alle detailhandelaars in energie, aan eindafnemers, over de drie jaar vóór 1 januari 2013. De verkoop van energie, per volume, die gebruikt wordt voor vervoer, mag geheel of gedeeltelijk buiten de berekening blijven.“

¹⁴ Deze doelstelling is het cumulatief streefcijfer voor energiebesparing bij de eindafnemer zijnde 10,5% (7 maal 1,5%).

¹⁵ Artikel 7, lid 2, a): „1% in 2014 en 2015, 1,25% in 2016 en 2017, 1,5% in 2018, 2019 en 2020“.

Bij het uittekenen van het pad moet men volgens de Minaraad rekening houden met de tijd die nodig is om bepaalde maatregelen of investeringen uit te voeren alvorens ze impact hebben, de verhoging van de kostenefficiëntie van bepaalde maatregelen (bv. door internationale leereffecten), de realisatie van de andere doelstellingen (bv. inzake fijn stof), de versterking van sociaal-economische baten (zoals werkgelegenheidseffecten en creatie van toegevoegde waarde) of milieubaten, het gericht benutten van kansen op het vlak van export en innovatie met inbegrip van pilootprojecten voor lokale activiteiten, de ontwikkeling van het elektriciteitssysteem (bv. net-aanpassingen, vraagsturing, opslagcapaciteit, etc.).

De energiebesparingsdoelstelling is cumulatief, dus de eerdere besparingen moeten aangehouden blijven. Dit wil zeggen dat de levensduur van een besparing in rekening gebracht moet worden.

De Minaraad wijst erop dat het gebruik maken van flexibiliteitsmogelijkheden en uitzonderingen ertoe leiden dat de basis waarop 1,5% energiebesparingen berekend wordt, afneemt. De besparingen in uitvoering van artikel 7 zullen daardoor leiden tot minder hoge besparingen in Mtoe finale energie waardoor andere sectoren bijkomend moeten besparen omdat eventuele uitzonderingen en flexibiliteitsmogelijkheden de nationale doelstelling niet beïnvloeden.

1.3. Gebruik van alternatieven (artikel 7)

Artikel 7 van de richtlijn legt resultaatsverplichtingen op; dit naar het voorbeeld van de (nu afgeschafte) resultaatsverbintenissen van de REG-openbare dienstverplichtingen in Vlaanderen¹⁶. De richtlijn laat ook ruimte voor alternatieven als gegarandeerd wordt dat de vooropgestelde besparingsdoelstellingen gehaald worden. Vermoedelijk zal de Vlaamse overheid beroep doen op alternatieve maatregelen (o.a. actieverplichtingen distributienetbeheerders in kader van REG-ODV, energieconvenanten).

De termijn om de alternatieven aan te melden, verstrijkt op 5 december 2013. De Minaraad vraagt aan de overheid om enerzijds de timing te respecteren maar anderzijds de stakeholders te consulteren over de in te zetten alternatieven en de concrete modaliteiten ervan.

Volgens de Minaraad moet bij de inzet van alternatieve maatregelen extra ingezet worden op duidelijke indicatieve doelstellingen, transparantie en evaluatiemomenten (zoals voorzien in de REE)¹⁷:

¹⁶ De resultaatsverbintenissen zijn ondertussen vervangen door een pakket aan REG-actieverplichtingen.

¹⁷ Artikel 7, lid 10 bevat de criteria.

- Met betrekking tot de REG-ODV benadrukt de raad dat de REG-actieverplichtingen regelmatig geëvalueerd moeten worden in het licht van wat men met de REG-actieverplichtingen precies wil bereiken. Daartoe moeten bij de vastlegging van het REG-actiepakket indicatief gekwantificeerde doelen voorop gesteld worden, die na afloop getoetst moeten worden. Als bij evaluatie blijkt dat de actieverplichtingen hun vooropgestelde energiebesparingen niet halen, moeten zij bijgestuurd worden. Bij de evaluatie moet ook de kostenefficiëntie van de opgelegde actieverplichtingen geëvalueerd worden. Kostenefficiëntie is immers belangrijk zodat de impact op de tarieven niet hoger is dan nodig. De jaarlijkse samenvattende rapporten aan de Vlaamse Regering kunnen een periodieke, meer fundamentele evaluatie niet vervangen.¹⁸

De Raad vindt het nodig om de resultaten van de convenanten te monitoren en te zorgen voor voldoende transparantie (conform de bepalingen van de richtlijn¹⁷) en evaluatiemomenten.

1.4. Berekeningsmethode

Wat de berekeningsmethode en uitgangspunten betreft vraagt de Minaraad aandacht voor volgende elementen:

- Methoden voor het meten van energiebesparing moeten rekening houden met omzettingsfactoren (bijlage IV) en met opgelegde eisen (bijlage V) met betrekking tot de berekeningsmethodiek. De besparingen moeten additioneel zijn t.o.v. baseline, dit wil zeggen additioneel ten opzichte van energiebesparingen die het resultaat zijn van standaarden en normen die gericht zijn op de verbetering van de energie-efficiëntie van producten en diensten in het kader van bestaand en bindend Unierecht, zoals bv. emissienormen van nieuwe wagens en ecodesign.
- De gehanteerde methodiek moet voorkomen dat de energiebesparing van energie-efficiëntiemaatregelen door verschillende partners geclaimd of dubbel geteld worden (bijlage V, 2).
- Zorg voor goede afstemming en synergie tussen maatregelen in het kader van de verplichtingen (1,5%) en de andere maatregelen. Hierbij moet er uitgaande van een potentiëleanalyse en een kostenefficiëntie-evaluatie bijzondere aandacht gaan naar mogelijke verdelingseffecten tussen verschillende sectoren.

¹⁸ Zie ook: Advies REG-openbare dienstverplichtingen, Minaraad 5 juli 2011, SERV 6 juli 2011.

- In kader van de 6de staatshervorming wordt Vlaanderen bevoegd voor de tariefzetting. Er moet nagegaan worden hoe de tariefzetting kan bijdragen tot energie-efficiëntie. Schadelijke prikkels moeten vermeden worden. De kosten die omwille van energie-efficiëntiebeleid worden doorgerekend aan de eindgebruiker moeten transparant zijn. Daarbij moet ook het debat gevoerd worden hoe de kosten billijk kunnen verdeeld worden over de verschillende eindafnemers.

2. Het renoveren van een jaarlijkse hoeveelheid overheidsgebouwen (artikel 5 van de REE)

2.1. REE

Volgens de REE moeten lidstaten vanaf 2014 jaarlijks 3% van de totale vloeroppervlakte van overheidsgebouwen die eigendom zijn van en gebruikt worden door centrale bestuursinstellingen renoveren. Uiterlijk op 31 december 2013 moet een inventaris opgesteld en publiek beschikbaar zijn van de verwarmde en/of gekoelde gebouwen van de centrale overheid. Lidstaten kunnen ook kiezen voor alternatieve maatregelen die in 2020 in aanmerking komende gebouwen een minstens gelijkwaardige energiebesparing opleveren. De lidstaten die voor de alternatieve benadering kiezen, brengen de Commissie uiterlijk op 31 december 2013 op de hoogte van de alternatieve maatregelen die zij wensen te nemen.

2.2. Ga voor een ruim toepassingsgebied

De Minaraad steunt deze maatregel omdat die kadert in de voorbeeldfunctie van de overheid. De bedoeling is om een innovatieve renovatiedynamiek tot stand te brengen die later ook zal doorwerken in de privésector. De raad beveelt aan te onderzoeken in welke mate het toepassingsgebied verruimd moet worden tot:

- alle overheidsniveaus (regionaal, provinciaal, intercommunaal en gemeentelijk) en met inbegrip van gehuurde gebouwen;
- openbare scholen, openbare ziekenhuizen, publiekrechtelijke sociale huisvestingmaatschappijen etc.

Daarbij moet er specifieke aandacht zijn voor mogelijke financiële barrières en capaciteitsproblemen.

Uiterlijk op 31 december 2013 moet een inventaris opgesteld worden. De Minaraad gaat er van uit dat de Vlaamse vastgoeddatabank¹⁹ als basis zal dienen. Vermoedelijk is er te weinig tijd om tegen het einde van dit jaar

¹⁹ De databank bevat zowel: de gronden als de gebouwen die het eigendom zijn van een entiteit van de Vlaamse overheid (of bijvoorbeeld in vruchtgebruik) of gehuurd worden (meer dan 75.300 percelen en 2400 gebouwen in Vlaanderen en in het Brussels Hoofdstedelijk gewest).

een inventaris op te stellen die rekening houdt met de uitgebreide scope. De Minaraad begrijpt dat in eerste fase de inventaris beperkt wordt tot de gebouwen waarvan men de gegevens heeft. Daarna kan de Vlaamse databank aangevuld of gekoppeld worden met de andere databanken die gelinkt zijn aan de uitgebreide scope. Volgens de Minaraad moet de uiteindelijke inventaris deel uitmaken van de gekoppelde bouwgerelateerde databanken. De uitbouw van een gekoppelde bouwgerelateerde databanken werd aangekondigd in de derde evaluatienota van de energieprestatie-regelgeving²⁰.

2.3. Alternatieve maatregelen (artikel 5)

Diepgaande renovaties en beïnvloeding van het gedrag zijn volgens de richtlijn voorbeelden van mogelijke alternatieve maatregelen. De raad beschouwt deze maatregelen eerder als complementair²¹. Het is immers niet alleen nodig om het tempo van de energierenovatie te verhogen, het is ook nodig om het aandeel van de doorgedreven energierenovaties (of sloop en herbouw) daarin stelselmatig op te drijven. De meeste gebouwen worden immers maar één keer om de 30 jaar gerenoveerd. Totaalrenovaties kunnen een "lock-in" van onvoldoende gerenoveerde gebouwen vermijden. Het is zeer belangrijk om dit alles te kaderen in een duidelijke langetermijn-aanpak voor een volledige en diepgaande renovatie of sloop en herbouwprojecten van het gehele gebouwenpark tegen 2050. De raad vraagt een visie inzake renovatie en het ontwikkelen van een methode om de renovatie-activiteiten op te starten en op te volgen. Zo zou prioriteit gegeven moeten worden aan de gebouwen die energetisch het slechtst scoren. Een financieringsmechanisme voor renovaties van overheidsgebouwen mag niet ontbreken. Op gewestelijk niveau kan het Vlaams Energiebedrijf een belangrijke rol spelen en op het niveau van de gemeenten kan de distributienetbeheerder (ESCO)-initiatieven faciliteren.

De Minaraad vraagt dat bij de renovatie niet alleen aandacht is voor de gebouwschil maar ook voor het gebruikte materiaal (materialenbeleid; apparatuur en bijbehorende technische energiesystemen), controlesystemen, exploitatie, onderhoud en bewonersgedrag.

3. **Bevordering warmtekrachtkoppeling, warmtenetten en benutting restwarmte (art. 14 en bijlage VIII van de REE)**

3.1. REE

²⁰ Zie ook Advies over de aanpassing van de energieprestatieregelgeving, Minaraad 26 september 2013, SERV 30 september 2013.

²¹ Zie ook Advies over de aanpassing van de energieprestatieregelgeving, Minaraad 26 september 2013, SERV 30 september 2013.

Volgens de REE moeten de lidstaten tegen 31 december 2015 een uitgebreide beoordeling maken van het potentieel voor de toepassing van WKK en warmtenetten, onder meer op basis van een geografisch plan met vraag-en aanbodpunten van koude en warmte en op basis van een kosten-batenanalyse²² waarbij ook de maatschappelijke baten worden in rekening gebracht. Kosten-batenanalyses bij de bouw en grondige renovatie van nieuwe elektriciteitscentrales en van grote industriële installaties (>20 MW) moeten uitwijzen of deze moeten geconcipeerd worden als een WKK-installatie (elektriciteit) of een installatie met recuperatie van restwarmte (industrieel).

De lidstaten kunnen volgens artikel 14.6. bepaalde centrales (piekverbruiken en de back-up elektriciteitsinstallaties, kernenergie-installaties, CCS-centrales) vrijstellen van een kosten-batenanalyse. De lidstaten kunnen ook drempels bepalen, uitgedrukt in hoeveelheid beschikbare nuttige afvalwarmte, in warmtevraag of in afstand tussen de industriële installaties en de stadsverwarmingsnetten, om individuele installaties vrij te stellen. Lidstaten brengen de Commissie uiterlijk op 31 december 2013 op de hoogte van de vrijstellingen.

3.2. Een visie over het toekomstig Vlaams energiesysteem is nodig

Zoals in eerdere adviezen²³ benadrukt de Minaraad dat in eerste instantie een visie over het toekomstig Vlaams energiesysteem en de inbedding ervan op internationaal niveau noodzakelijk is. De raad vraagt om het debat over WKK en warmtenetten dan ook in te passen in het ruimere energiedebat dat op diverse fora besproken wordt. Dat debat verdient trouwens versnelling en verbreding (integratie met ruimte, economie, ...). De vereiste toekomstige netten zijn immers onlosmakelijk verbonden met het gekozen energiesysteem. Afhankelijk van de gekozen energiemix, de ontwikkeling van de technologie (diepe geothermie) en de gekozen balanceringstechniek (met name opslag, actieve/passieve vraagsturing, vraagverschuiving, etc.) zal het net er anders uitzien en anders functioneren en zal het dus moeten voldoen aan andere vereisten. Er zijn dus verschillende scenario's met telkens een ander kosten-batenplaatje.

3.3. Uitzonderingsbepalingen

²² De kosten-batenanalyse kan betrekking hebben op een projectbeoordeling van een afzonderlijke installatie of van een groep projecten voor een bredere plaatselijke, regionale of nationale beoordeling om vast te stellen wat voor een bepaald geografisch gebied de meest kosteneffectieve en gunstige mogelijkheid inzake verwarming of koeling is met het oog op warmteplanning.

²³ Advies Conceptnota slimme meters Brussel, Minaraad 27 september 2012, SERV 10 oktober 2012. Advies Groene warmte, Minaraad 29 september 2011, SERV 30 september 2011.

De raad gaat ermee akkoord om de relevante uitzonderingsbepalingen die voorzien zijn in artikel 14.6 van de REE te benutten en dus aan te melden bij de Commissie en om te zetten in Vlarem en/of het energiebesluit. De Minaraad vraagt om op dit vlak geen al te ruime voorafnames te doen; de keuze van de hoogte van de drempels dient onderbouwd te worden (conform de vraag van de richtlijn) en hierover dient ook overleg gepleegd te worden met de relevante maatschappelijke stakeholders. Een goede ruimtelijke inplanning moet er mede voor zorgen dat de uitzonderingen op basis van drempels minimaal zijn.

3.4. Verdere implementatie

De kosten-batenanalyse lijkt op het eerste zicht deels te overlappen met de Vlarem-verplichting om een energiestudie te maken. De installaties die onder de REE vallen, vallen ook onder de verplichting tot uitvoeren van een energiestudie. Om te vermijden dat twee gelijkaardige studies (energiestudie versus kosten-batenanalyse) uitgevoerd worden, moet onderzocht worden of de vereisten van de kosten-batenanalyse uit de REE niet geïncorporeerd kan worden in de energiestudie of vice versa.

De raad vraagt dat bij een positief resultaat van de kosten-batenanalyse er een optimaal flankerend beleid (bv. een juridisch kader voor warmtenetten) wordt uitgewerkt om de investeringen door te voeren zodat het volledige potentieel aangeboord wordt.²⁴

De raad merkt op dat de bepalingen van de REE van toepassing zijn op installaties boven de grens van 20MW. Omdat ook kleinere installaties kunnen bijdragen tot energiebesparing vraagt de raad om bij een evaluatie na te gaan of de bestaande ondersteuningsmechanismen (via o.a. WKC's) voor deze kleine installaties efficiënt en effectief zijn en/of er bijkomend flankerend beleid nodig is.

Hoogachtend,

Bert De Wel,

Voorzitter Minaraad

²⁴ De REE stelt in artikel 14, lid 8 dat de vergunningscriteria o.a. rekening moeten houden met het resultaat van de kosten-batenanalyse, behoudens er wettelijke, eigendomsrechterlijke of financiële redenen bestaan.

Bijlage 1: Tijdstabel voor implementatie

Deadline	Artikel	Verplichting
31 December 2012	Artikel 24 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	Commissie voorziet template + richtlijnen voor NEEAP's.
30 April 2013	Artikel 3 - Energie-efficiëntiestreefcijfers (met verwijzing naar art. 24, lid 1 en bijlage XIV, deel 1)	Lidstaat legt indicatief nationaal energie-efficiëntiestreefcijfer vast.
5 December 2013	Artikel 7 - Verplichtingsregelingen voor energie-efficiëntie	Lidstaten die opteren voor een alternatief (artikel 7.9) delen dit mee aan de EC.
5 December 2013	Bijlage V	De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op 5 december 2013 in kennis van de bijzonderheden van de methode die zij voorstellen voor de uitvoering van de verplichtingsregelingen voor energie-efficiëntie en voor de toepassing van artikel 7, lid 9, en artikel 20, lid 6.
31 December 2013	Artikel 5 - Voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties	Lidstaten zorgen voor een inventaris (publiek beschikbaar) van de verwarmde en/of gekoelde gebouwen van de centrale overheid met een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 500 m ² .
31 December 2013	Artikel 5 - Voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties	Lidstaten die kiezen voor de alternatieve benadering (lid 6) brengen de EC op de hoogte van de alternatieve maatregelen (en hoe de gelijkwaardige verbetering wordt verwezenlijkt).
31 December 2013	Artikel 14 - Bevordering van de efficiëntie bij verwarming en koeling	De lidstaten delen uiterlijk op 31 december 2013 de krachtens lid 6 vastgestelde vrijstellingen, alsook alle latere wijzigingen van deze vrijstellingen, aan de Commissie mee.
Vanaf 1 Januari 2014	Artikel 5, lid 1 - Voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties	Jaarlijks 3 % van de totale vloeroppervlakte van verwarmde en/of gekoelde gebouwen die eigendom zijn van en gebruikt worden door hun centrale overheid, wordt gerenoveerd.
30 April van elk jaar vanaf 2013	Artikel 24 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	Lidstaat brengt verslag uit over de bereikte voortgang naar de nationale energie-efficiëntiestreefcijfers Dit verslag kan deel uitmaken van de nationale hervormingsprogramma's.
Voor 30 April van elk jaar	Artikel 24, lid 6 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	Lidstaten leggen aan de EC statistieken voor over de nationale productie van elektriciteit en warmte uit hoog- en laagrenderende warmtekrachtkoppeling, in verhouding tot de totale warmte- en elektriciteitsproductie.
30 April 2014 en vervolgens geactualiseerd om de drie jaar	Artikel 4, - Renovatie van gebouwen	De lidstaten stellen een langetermijnstrategie vast om in te zetten op investeringen in de renovatie van het nationale, openbare en particuliere bestand van woningen en bedrijfsgebouwen.

30 April 2014	Artikel 19 , lid 2 - Andere maatregelen om de EE te verhogen	De evaluatie van al dan niet wettelijke belemmeringen voor energie-efficiëntie en maatregelen wordt aan de EC meegedeeld in het eerste nationale actieplan voor energie-efficiëntie. De Commissie moedigt het uitwisselen van beste praktijken op dit gebied aan.
30 April 2014 en vervolgens om de drie jaar	Artikel 24, lid 2 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	Lidstaten dienen een nationaal actieplan voor energie-efficiëntie in.
5 Juni 2014	Artikel 7 - Verplichtingsregelingen voor energie-efficiëntie	Lidstaten die uitzonderingen toepassen (max. 25, art. 7, lid 2) moeten EC daarvan in kennis stellen (deze kennisgeving bevat tevens een berekening van de effecten daarvan op de de hoeveelheid energiebesparingen).
5 Juni 2014	Artikel 13 – Sancties	Lidstaten bepalen welke sancties van toepassing indien vastgestelde nationale bepalingen niet worden nagekomen (artikelen 7 tot en met 11 en artikel 18, lid 3) en stellen de EC in kennis van die bepalingen.
5 Juni 2014	Artikel 14 - Bevordering van de efficiëntie bij verwarming en koeling	Uitvoeren van kosten-batenanalyse (conform deel 2 van bijlage IX).
5 Juni 2014	Artikel 27 – Wijzigingen en intrekkingen	Verschillende wijzigingen en intrekkingen.
5 Juni 2014	Artikel 28 – Omzetting	Lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking.
30 Juni 2014	Artikel 24 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	EC beoordeelt de bereikte vooruitgang van de EE-streefcijfers (art. 3.2) aan EP en de Raad (nationale doelstellingen).
31 December 2014	Artikel 10 – Informatie over facturering	Lidstaten zorgen de factureringsinformatie nauwkeurig is en gebaseerd is op het werkelijke verbruik (in geval van niet-slimme meters).
31 December 2014	Artikel 14, lid 10 - Bevordering van de efficiëntie bij verwarming en koeling	EC is bevoegd om de geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden te herzien.
31 December 2014	Artikel 16, lid 1 – Beschikbaarheid van regelingen voor kwalificatie, accreditatie en certificering	Lidstaten zorgen voor certificering en/of accreditatie en/of gelijkwaardige kwalificatieregelingen voor leveranciers van energiediensten en van energie-audits, energiebeheerders en installateurs HE, als bestaande niet volstaan.
30 April jaarlijks	Artikel 24, lid 1 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	Lidstaten brengen verslag uit over de bereikte voortgang naar de nationale energie-efficiëntiestreefcijfers.
30 Juni 2015	Artikel 15, lid 2 – Omzetting, transport en distributie van energie	Lidstaten moeten het energie-efficiëntiepotentieel van de gas- en elektriciteitsinfrastructuur evalueren en concrete kostenefficiënte maatregelen en investeringen plannen.
9 Juli 2015	Artikel 5 - Voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties	Drempel voor 3 % totale vloeroppervlakte daalt van meer dan 500 m ² naar meer dan 250 m ² .

5 December 2015 en ten minste om de vier jaar na de voorgaande energie-audit	Artikel 8, lid 4 – Energie-audits en energiebeheersystemen	Ondernemingen die geen KMO's zijn ondergaan een energie-audit.
5 December 2015	Artikel 24 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	De EC beoordeelt de efficiëntie van de uitvoering van artikel 6 (overheidsaankopen).
31 December 2015, op verzoek van de Commissie wordt de beoordeling om de vijf jaar geactualiseerd	Artikel 14, lid 1 - Bevordering van de efficiëntie bij verwarming en koeling	Lidstaten maakt een uitgebreide beoordeling van het potentieel voor de toepassing van een hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en -koeling, en stellen zij de Commissie daarvan op de hoogte.
30 Juni 2016	Artikel 24 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	De EC legt aan het EP en de Raad verslag voor over de uitvoering van artikel 7 (verplichtingsregeling voor energie-efficiëntie)
31 December 2016	Artikel 9 - Meting	In appartementengebouwen met een centrale verwarmings-/koelingsbron of met levering vanuit een stadsverwarmingsnet of een centrale bron worden ook individuele verbruiksmeters geïnstalleerd.
30 Juni 2018	Artikel 24, lid 10 - Toetsing van en toezicht op de uitvoering	De EC beoordeelt de voortgang van de LS met het wegnemen van al dan niet wettelijke belemmeringen voor energie-efficiëntie (zie artikel 19, lid 1).